

**ORIENTĂRI PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE A ARTICOLELOR 11, 12, 14,
17, 18, 19 ȘI 20 DIN REGULAMENTUL (CE) NR. 178/2002 PRIVIND
LEGISLAȚIA ALIMENTARĂ GENERALĂ**

**CONCLUZIILE COMITETULUI PERMANENT PENTRU LANȚUL
ALIMENTAR ȘI SĂNĂTATEA ANIMALĂ**

INTRODUCERE 4

I. ARTICOLUL 14..... 6

I.1. JUSTIFICARE.....	10
I.2. IMPLICAȚII	10
I.3. CONTRIBUȚIE/IMPACT	10
I.3.1. ARTICOLUL 14 ALINEATUL (1).....	10
I.3.2. ARTICOLUL 14 ALINEATUL (2).....	10
I.3.3. ARTICOLUL 14 ALINEATUL (3) – CONSIDERENTE PENTRU A STABILI DACĂ PRODUSELE ALIMENTARE PREZINTĂ SAU NU SIGURANȚĂ	11
I.3.4. ARTICOLUL 14 ALINEATUL (4) – CONSIDERENTE PENTRU A STABILI DACĂ PRODUSELE ALIMENTARE SUNT DĂUNĂTOARE SĂNĂȚĂȚII	12
I.3.5. ARTICOLUL 14 ALINEATUL (5) – CONSIDERENTE PENTRU A STABILI DACĂ PRODUSELE ALIMENTARE NU SUNT ADECVATE CONSUMULUI UMAN	12
I.3.6. ARTICOLUL 14 ALINEATUL (7) PRODUSE ALIMENTARE CONFORME CU LEGISLAȚIA DIN DOMENIUL SIGURANȚEI PRODUSELOR ALIMENTARE	12

II. ARTICOLUL 17..... 14

II.1. JUSTIFICARE	15
II.2. IMPLICAȚII.....	15
II.3. CONTRIBUȚIE/IMPACT	16
II.3.1. CERINȚA GENERALĂ PRIVIND CONFORMITATEA ȘI VERIFICAREA.....	16
II.3.2. ALOCAREA RĂSPUNDERII	16

III. ARTICOLUL 18 17

III.1. JUSTIFICARE.....	18
III.2. CERINȚE	19
III.3. IMPACTUL ASUPRA OPERATORILOR DIN SECTORUL ALIMENTAR	19
III.3.1. DOMENIUL DE APLICARE AL CERINȚEI PRIVIND TRASABILITATEA	20
i) Produsele vizate.....	20
ii) Operatorii vizati	20
iii) Aplicabilitatea în ceea ce privește exportatorii din țări terțe (în legătură cu articolul 11) ..	21
III.3.2. PUNEREA ÎN APLICARE A CERINȚELOR PRIVIND TRASABILITATEA	22
i) Identificarea furnizorilor și a clienților de către operatorii din sectorul alimentar.....	22
ii) Trasabilitatea internă.....	22
iii) Sistemele de trasabilitate stabilite de legislația specifică.....	23
iv) Informații care trebuie păstrate.....	23
v) Timpul de reacție pentru disponibilitatea datelor privind trasabilitatea	24
vi) Timpul de păstrare a registrelor.....	24

IV. ARTICOLUL 19..... 26

IV.1. JUSTIFICARE	26
IV.2. IMPLICAȚII.....	27
IV.3. CONTRIBUȚIE/IMPACT	27
IV.3.1. ARTICOLUL 19 ALINEATUL (1).....	27
i) Obligația de retragere	28

ii) Notificarea autorităților competente cu privire la retragere	28
iii) Metode de notificare a autorităților competente	29
iv) Returnarea și informarea consumatorilor	29
v) Responsabilitatea pentru aplicarea articolului 19 alineatul (1)	29
IV.3.2. ARTICOLUL 19 ALINEATUL (2).....	29
IV.3.3. ARTICOLUL 19 ALINEATUL (3).....	30
IV.3.4. ARTICOLUL 19 ALINEATUL (4).....	31
IV.3.5. NOTIFICAREA ÎN CADRUL SISTEMULUI RAPID DE ALERTĂ PENTRU ALIMENTE ȘI FURAJE (RASFF)	32
<u>V. ARTICOLUL 20</u>	33
V.1. JUSTIFICARE	34
V.2. IMPLICAȚII	34
V.3. CONTRIBUȚIE/IMPACT.....	34
V.3.1. ARTICOLUL 20 ALINEATUL (1)	34
i) Retragerea și notificarea autorităților competente.....	34
ii) Distrugerea	35
iii) Informarea utilizatorilor și returnarea	35
V.3.2. ARTICOLUL 20 ALINEATELE (2), (3) ȘI (4)	36
<u>VI. ARTICOLUL 11.....</u>	37
<u>VII. ARTICOLUL 12</u>	38
VII.1. JUSTIFICARE ȘI OBIECTIV	38
VII.2. DOMENIUL DE APLICARE AL ARTICOLULUI 12	39
VII.3. ARTICOLUL 12 ALINEATUL (1).....	39
VII.4. ARTICOLUL 12 ALINEATUL (2).....	40

INTRODUCERE

Regulamentul (CE) nr. 178/2002¹ (denumit în continuare „regulamentul”) a fost adoptat la 28 ianuarie 2002. Unul dintre obiectivele acestuia este stabilirea unor definiții comune și introducerea unor principii directe cuprinzătoare și a unor obiective legitime ale legislației alimentare, în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății și a funcționării cu eficacitate a pieței interne.

Capitolul II din regulament are în vedere armonizarea la nivel comunitar a principiilor (articolele 5-10) și cerințelor (articolele 14-21) legislației alimentare care există deja în tradiția juridică a statelor membre, prin plasarea acestora în context european și prin formularea cadrului de bază al definițiilor, principiilor și cerințelor pentru viitoarea legislație europeană în domeniul alimentar.

În urma unei sesiuni de lucru informale, Direcția Generală Sănătate și Protecția Consumatorilor a Comisiei a instituit un grup de lucru format din experți din statele membre pentru a analiza și conveni asupra mai multor aspecte referitoare la punerea în aplicare și interpretarea regulamentului.

În plus, din motive de transparență, Comisia a încurajat toate părțile în cauză să discute introducerea și punerea în aplicare a regulamentului în mod deschis și în cadrul unor forumuri în care statele membre să poată fi consultate și unde diferitele grupuri de interese socio-economice să își poată exprima punctul de vedere. În acest scop, Comisia a organizat o reuniune cu reprezentanți ai statelor membre, producătorilor, industriei, comercianților și consumatorilor pentru discutarea aspectelor generale legate de punerea în aplicare a regulamentului (organizată la 19 aprilie 2004). Cu toate acestea, trebuie menționat că aspectele referitoare la neconformitatea legislației naționale cu regulamentul nu fac obiectul acestui exercițiu și vor fi abordate în continuare în conformitate cu procedurile stabilite ale Comisiei.

În cele din urmă, Comitetul permanent pentru lanțul alimentar și sănătatea animală a aprobat concluziile de mai jos în cadrul reuniunii sale din 20 decembrie 2004 și consideră că această procedură utilă ar trebui să continue din perspectiva experienței dobândite prin aplicarea integrală a regulamentului de la 1 ianuarie 2005. Aceste concluzii sunt puse la dispoziție pe scară largă părților interesate.

De la acea dată, ghidul a fost, prin urmare, revizuit și completat. A fost elaborată o nouă secțiune referitoare la cerințele privind siguranța produselor alimentare, iar secțiunile referitoare la trasabilitate, retragere/returnare și exportul de produse alimentare și hrană pentru animale au fost reelaborate în vederea simplificării, clarificării și completării. Comitetul permanent pentru lanțul alimentar și sănătatea

¹ Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare

animală a aprobat versiunea revizuită a ghidului în cadrul reuniunii sale din 26 ianuarie 2010.

Prezentul document are ca scop sprijinirea tuturor factorilor implicați în lanțul alimentar în sensul unei mai bune înțelegeri și a aplicării corecte și uniforme a regulamentului. Cu toate acestea, prezentul document nu are un statut juridic oficial, iar în cazul unui litigiu, responsabilitatea pentru interpretarea legislației aparține în ultimă instanță Curții de Justiție.

De asemenea, se menționează că anumite aspecte specifice unei categorii de operatori din sectorul alimentar au făcut obiectul unei opinii scrise din partea Comisiei².

Vor fi abordate următoarele aspecte:

- Cerințele privind siguranța produselor alimentare (articolul 14);
- Responsabilități (articolul 17);
- Trasabilitate (articolul 18);
- Retragera, returnarea și notificarea privind produsele alimentare și hrana pentru animale (articolele 19 și 20) în legătură cu cerințele privind siguranța produselor alimentare și a hranei pentru animale (articolele 14 și 15);
- Importuri și exporturi (articolele 11 și 12).

*

*

*

² Întrebare scrisă E-2704/04 din partea lui W. Pieck privind punerea în aplicare a cerințelor referitoare la trasabilitate pentru asociațiile caritabile.

I. ARTICOLUL 14

CERINȚE PRIVIND SIGURANȚA PRODUSELOR ALIMENTARE

Considerentul 1

Libera circulație a produselor alimentare sigure și sănătoase reprezintă un aspect esențial al pieței interne și contribuie substanțial la sănătatea și bunăstarea cetățenilor, precum și la interesele lor sociale și economice.

Considerentul 10

Experiența a arătat că este necesar să se adopte măsuri de natură să garanteze că produsele alimentare care nu prezintă siguranță nu vor fi introduse pe piață și pentru a asigura existența sistemelor de identificare și reacție la problemele de siguranță alimentară, astfel încât să se asigure funcționarea adecvată a pieței interne și protejarea sănătății umane. Trebuie abordate și problemele similare legate de siguranța hranei pentru animale.

Considerentul 23

Siguranța și încrederea consumatorilor din Comunitate și din terțe țări sunt deosebit de importante. Comunitatea realizează tranzacții comerciale majore la nivel global cu produse alimentare și hrană pentru animale și, în acest context, a încheiat acorduri comerciale internaționale, contribuie la dezvoltarea standardelor internaționale care stau la baza legislației alimentare și sprijină principiile comerțului liber cu hrană sigură pentru animale și produse alimentare sigure și sănătoase în mod nediscriminatoriu, urmând practici comerciale corecte și etice.

Considerentul 26

Unele state membre au adoptat legislație orizontală privind siguranța produselor alimentare, impunând, în special, obligația generală ca operatorii economici să comercializeze exclusiv produsele alimentare care nu prezintă riscuri. Cu toate acestea, aceste state membre aplică criterii de bază diferite pentru a stabili dacă un produs alimentar este sigur. Date fiind aceste abordări diferite și în absența legislației orizontale în alte state membre, pot apărea bariere în calea comerțului cu produse alimentare. Astfel de bariere pot apărea și în calea comerțului cu hrană pentru animale.

Considerentul 27

În consecință, este necesar să se stabilească cerințe generale pentru ca numai produsele alimentare și hrana sigură pentru animale să poată fi comercializate, astfel încât piața internă a acestor produse să funcționeze eficient.

Articolul 14

(1) Nu sunt introduse pe piață produsele alimentare care nu prezintă siguranță.

(2) Se spune despre produse alimentare că nu prezintă siguranță atunci când se consideră că acestea:

- (a) sunt dăunătoare sănătății;*
- (b) nu sunt adecvate consumului uman.*

--

(3) Atunci când se determină dacă un produs alimentar prezintă sau nu siguranță, trebuie să se aibă în vedere:

- (a) condițiile normale de folosire a produsului alimentar de către consumator și în fiecare etapă de producție, prelucrare și distribuție;*
- (b) informațiile furnizate consumatorului, inclusiv informațiile de pe etichetă sau alte informații general disponibile pentru consumator în privința evitării unor anumite efecte negative asupra sănătății ale unui anumit produs alimentar sau ale unei anumite categorii de produse alimentare.*

(4) Atunci când se determină dacă un produs alimentar dăunează sănătății, trebuie să se aibă în vedere:

- (a) nu numai efectele probabile imediate și/sau pe termen scurt sau lung ale acelui produs alimentar asupra sănătății unei persoane care îl consumă, dar și asupra generațiilor următoare;*
- (b) efectele toxice cumulative probabile;*
- (c) sensibilitatea deosebită, din punct de vedere al sănătății, a unei categorii specifice de consumatori, atunci când produsul alimentar este destinat acelei categorii de consumatori.*

(5) Atunci când se determină dacă un produs alimentar nu este adecvat consumului uman, trebuie să se aibă în vedere dacă produsul alimentar este inacceptabil pentru consumul uman potrivit utilizării căreia îi era destinat, din motive de contaminare, indiferent dacă aceasta se face printr-o substanță străină sau în alt mod sau prin putrefacție, deteriorare sau descompunere.

(6) În cazurile în care un produs alimentar care nu prezintă siguranță face parte dintr-un transport, dintr-un lot sau dintr-o șarjă de mărfuri alimentare din aceeași clasă sau având aceeași descriere, se presupune că toate produsele alimentare din respectivul transport, lot sau șarjă nu prezintă nici ele siguranță, în afara cazurilor în care, în urma unei evaluări detaliate, nu există nici o dovadă că restul transportului, lotului sau șarjei nu prezintă siguranță.

(7) Produsele alimentare care sunt în conformitate cu prevederile comunitare speciale ce reglementează siguranța produselor alimentare se consideră ca ne reprezentând riscuri cu privire la aspectele acoperite de dispozițiile comunitare speciale.

(8) Conformitatea unui produs alimentar cu dispozițiile speciale aplicabile acelui produs alimentar nu împiedică autoritățile competente să ia măsuri adecvate de impunere a restricțiilor privind introducerea sa pe piață sau să solicite retragerea sa de pe piață, în cazurile în care există motive să se suspecteze că, în ciuda acestei conformități, produsul alimentar respectiv prezintă riscuri din punct de vedere al siguranței produselor alimentare.

(9) În cazul în care nu există prevederi comunitare speciale, se consideră că produsele alimentare nu prezintă riscuri atunci când se conformează prevederilor speciale ale legislației alimentare interne a statului membru pe al cărui teritoriu se comercializează alimentul respectiv, astfel de prevederi fiind redactate și aplicate fără a se aduce atingere prevederilor tratatului, în special articolelor 28 și 30.

I.1. Justificare

- Siguranța și acceptabilitatea produselor alimentare au o importanță deosebită. Consumatorii trebuie să aibă încrederea și certitudinea că produsele alimentare pe care le cumpără sunt ceea ce se așteaptă să fie, fără a fi dăunătoare sau a avea efecte negative. Scopul articolului 14 este protejarea consumatorilor împotriva produselor alimentare care fie reprezintă un risc pentru sănătate, fie sunt inacceptabile.
- Articolul 14 definește cerințele generale privind siguranța produselor alimentare care sunt utilizate împreună cu cerințele privind gestionarea riscurilor care fac obiectul articolului 19, în vederea reducerii sau eliminării oricăror riscuri de introducere pe piață a unor produse alimentare care nu prezintă siguranță.

I.2. Implicații

- Obiectivul acestui articol este protejarea sănătății publice. Acesta stabilește, prin urmare, factorii care trebuie luați în considerare pentru a decide dacă produsele alimentare, astfel cum sunt definite la articolul 2 din regulament, sunt dăunătoare sănătății sau nu sunt adecvate consumului uman.
- Cerințele articolului 14 se aplică produselor alimentare care sunt „introduse pe piață”. Definiția „introducerii pe piață”³ este destul de cuprinzătoare și include toate vânzările și furnizările, inclusiv vânzările unice și furnizările unice cu titlu gratuit și deținerea produselor alimentare în scopul vânzării. Articolul nu vizează însă producția primară pentru utilizarea privată casnică sau utilizarea produselor alimentare pentru consumul casnic privat, care sunt exceptate în temeiul articolului 1 alineatul (3) din regulament.

I.3. Contribuție/impact

I.3.1. Articolul 14 alineatul (1)

Acest articol interzice introducerea pe piață a produselor alimentare care nu prezintă siguranță. Expresia „care nu prezintă siguranță” este definită mai jos.

I.3.2. Articolul 14 alineatul (2)

Produsele alimentare sunt considerate a „nu prezenta siguranță” dacă acestea:

- sunt dăunătoare sănătății sau
- nu sunt adecvate consumului uman.

Produse alimentare care sunt dăunătoare sănătății

³ „Introducerea pe piață” este definită la articolul 3 punctul 8 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002, ca „deținerea produselor alimentare [...] în scopul vânzării, inclusiv oferirea pentru vânzare sau orice altă formă de transfer, indiferent dacă este gratuită sau nu, și însăși vânzarea, distribuția și alte forme de transfer”.

Odată ce s-a identificat un pericol care ar putea face ca produsele alimentare să fie dăunătoare sănătății, ar trebui efectuată o evaluare a riscurilor asociate, luând în considerare factorii din articolul 14 alineatele (3) și (4). Nu toate pericolele care pot fi constatate în legătură cu produsele alimentare sunt controlate prin regulamente specifice. Produsele alimentare pot fi dăunătoare sănătății fără a fi depășită o anumită limită legală. De exemplu, aceasta se aplică atunci când se constată prezența în produse alimentare a sticlei, care nu este o substanță interzisă în mod specific, sau dacă, de exemplu, se constată prezența unei substanțe chimice periculoase care nu este identificată în mod specific de legislația privind contaminanții din produsele alimentare. Principalul aspect este acela că odată ce un pericol de orice fel a fost identificat, prioritatea absolută o constituie evaluarea riscurilor pe care acesta le poate prezenta pentru sănătate.

Atunci când există preocupări cu privire la faptul că un anumit produs alimentar ar putea fi dăunător sănătății, operatorii din sectorul alimentar trebuie să analizeze ulterior cât de grav este riscul în acest context. Aceasta le va permite operatorilor să ia decizii privind măsurile corespunzătoare. Responsabilitatea pentru evaluarea riscurilor aparține operatorilor din sectorul alimentar, sub controlul autorităților naționale competente informate în prealabil, astfel cum se prevede la articolul 17.

Produse alimentare care nu sunt adecvate consumului uman

Conceptul central al inadecvării este inacceptabilitatea. Produsele alimentare pot deveni inadecvate din motive legate de contaminare, precum cea cauzată de un nivel ridicat de contaminare microbiologică nepatogenă [a se vedea articolul 14 alineatele (3) și (5) din regulament], de prezența unor corpuri străine, de gustul sau mirosul inacceptabil, precum și de deteriorări dăunătoare mai evidente, cum ar fi putrefacția sau descompunerea.

I.3.3. Articolul 14 alineatul (3) – Considerente pentru a stabili dacă produsele alimentare prezintă sau nu siguranță

Produsele alimentare pot să nu prezinte siguranță din cauza unei proprietăți intrinsece a produsului alimentar în cauză, precum contaminarea cu bacterii patogene. Cu toate acestea, produsele alimentare nu ar trebui să fie considerate a nu prezenta siguranță în cazul în care condițiile normale de utilizare ar face ca acel produs să fie sigur [a se vedea articolul 14 alineatul (3) litera (a)]. De exemplu, este un aspect general acceptat faptul că majoritatea tipurilor de carne trebuie să fie gătită în mod corect pentru a fi consumate în condiții de siguranță.

Pe de altă parte, atunci când, în anumite cazuri, informații esențiale privind utilizarea produselor alimentare nu sunt furnizate sau sunt incorecte, acest lucru ar putea face ca produsele alimentare să nu mai prezinte siguranță. Articolul 14 alineatul (3) litera (b) prevede că trebuie să se acorde atenție informațiilor furnizate consumatorilor, inclusiv informațiilor de pe etichetă sau altor informații disponibile privind evitarea efectelor negative specifice asupra sănătății ale unei anumite categorii de produse alimentare. Un exemplu în acest sens ar fi cazul în care un produs alimentar sau un ingredient al unui produs alimentar ar putea reprezenta un risc la adresa sănătății unui grup specific de consumatori în cazul în care informațiile obligatorii privind acel produs alimentar sau unul dintre ingredientele sale nu sunt comunicate în mod efectiv.

I.3.4. Articolul 14 alineatul (4) – Considerente pentru a stabili dacă produsele alimentare sunt dăunătoare sănătății

Conceptul de „dăunător sănătății” are legătură cu potențialul pericol pentru sănătatea umană. Un exemplu ar putea fi toxina *botulinică* într-un produs alimentar fabricat. Produsul alimentar ar putea fi dăunător chiar dacă pericolul ar fi cumulativ sau ar deveni evident doar după o lungă perioadă de timp, precum contaminarea cu dioxine, metilmercur sau substanțe carcinogene genotoxice care ar putea afecta generații ulterioare.

Articolul 14 alineatul (4) litera (c) prevede că dacă produsele alimentare sunt fabricate pentru un grup de consumatori cu o sensibilitate deosebită din punct de vedere al sănătății (de exemplu, persoane cu intoleranțe sau alergice), atunci această sensibilitate ar trebui avută în vedere atunci când se determină dacă un produs alimentar este dăunător sănătății. Un exemplu l-ar putea constitui produsele alimentare care sunt accidental contaminate încrucișat cu fructe cu coajă lemnoasă, ceea ce ar putea să dăuneze sănătății dacă produsele respective ar fi destinate persoanelor care necesită o dietă care exclude fructele cu coajă lemnoasă. Totuși, atunci când despre un produs nu se afirmă că este destinat unui grup cu sensibilități deosebite din punct de vedere al sănătății, faptul că poate fi dăunător pentru acel grup nu înseamnă în mod automat că este dăunător în sensul descris în acest regulament (cu excepția cazului în care informațiile obligatorii nu sunt comunicate în mod corespunzător).

I.3.5. Articolul 14 alineatul (5) – Considerente pentru a stabili dacă produsele alimentare nu sunt adecvate consumului uman

Conceptul de „neadecvat” are legătură cu inacceptabilitatea. Anumite produse alimentare pot să nu prezinte deloc riscuri pentru sănătate, însă vor fi totuși calificate drept neadecvate deoarece în mod rezonabil ar fi considerate inacceptabile pentru consumul uman. Exemple în acest sens ar putea fi următoarele:

- Peștele în descompunere cu un miros puternic sau
- O unghie într-un rulou cu cârnați.

Produsele alimentare pot fi neadecvate și atunci când pot, de asemenea, prezenta un risc pentru sănătate – în funcție de nivelul de contaminare. De exemplu:

- Anumite tipuri de produse alimentare mucegăite. Acestea ar putea include produse alimentare care conțin mucegai care nu este imediat observabil (de exemplu, într-o umplutură din fructe) și nu reprezintă o caracteristică a produsului;
- Pește care conține paraziți sau
- Produse alimentare care au un nivel anormal de ridicat de microorganisme nepatogene.

I.3.6. Articolul 14 alineatul (7) Produse alimentare conforme cu legislația din domeniul siguranței produselor alimentare

Acest alineat prevede că produsele alimentare care sunt conforme cu dispozițiile comunitare specifice care reglementează siguranța produselor alimentare sunt considerate ca prezentând siguranță în ceea ce privește aspectele reglementate de dispozițiile comunitare specifice. Aceasta înseamnă, prin urmare, că produsele alimentare care nu sunt conforme cu dispoziții comunitare specifice privind siguranța sunt considerate a nu prezenta siguranță, cu excepția cazului în care o evaluare a riscurilor prezintă dovezi contrare.

În special, operatorii din sectorul alimentar ar trebui să aplice articolul 14 alineatul (7) în mod proporțional atunci când își îndeplinesc obligațiile în temeiul articolului 17 și iau decizii în temeiul articolului 19.

De exemplu, o încălcare a unei anumite limite legale prevăzute în legislația comunitară privind reziduurile ar însemna că este posibil ca produsul alimentar să fie dăunător sănătății din perspectiva articolului 14 alineatul (4) sau inadecvat consumului uman din perspectiva articolului 14 alineatul (5).

În acest context, ar trebui efectuată o evaluare, luând în considerare factorii de la articolul 14 alineatele (3)-(5) din perspectiva legislației în cauză. Dacă acea evaluare indică însă că produsul nu este nici dăunător sănătății, nici inadecvat consumului uman, acesta nu va fi considerat a nu prezenta siguranță în sensul articolului 19 din regulament. Această situație ar putea apărea, de exemplu, deoarece în legislație a fost introdus un nivel de toleranță pentru reziduurile de pesticide în produsele alimentare și, în timp ce un produs alimentar ar încălca limita legală, acesta nu ar fi considerat a nu prezenta siguranță în sensul articolului 19 din regulament deoarece nivelul maxim de reziduuri în cazul pesticidelor ia în considerare bunele practici agricole. Cu toate acestea, produsul respectiv ar încălca legislația relevantă privind reziduurile de pesticide și nu ar trebui introdus pe piață.

Totuși, în cazurile în care se constată că produsele alimentare nu sunt conforme cu legislația comunitară specifică sectorului și ulterior, conform evaluării, se demonstrează, de asemenea, că încalcă cerințele privind siguranța produselor alimentare de la articolul 14, cerințele de la articolul 19 din regulament ar fi oricum aplicabile. Prin urmare, fiecare incident trebuie să fie abordat individual, de la caz la caz, în scopul cerințelor de la articolul 19.

*

* *

II. ARTICOLUL 17

RESPONSABILITĂȚI

Articolul 17

(1) Operatorii din sectorul produselor alimentare și operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale iau măsuri, în toate etapele producerii, prelucrării și distribuției din unitatea aflată sub controlul lor, astfel încât produsele alimentare sau hrana pentru animale să satisfacă cerințele legislației alimentare care sunt relevante pentru activitățile lor și verifică îndeplinirea acestor cerințe.

(2) Statele membre aplică legislația alimentară, monitorizează și verifică respectarea cerințelor relevante ale legislației alimentare de către operatorii din sectorul alimentar și operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale în toate etapele producerii, prelucrării și distribuției.

În acest scop, statele membre practică un sistem de controale oficiale și alte activități, conform împrejurărilor, inclusiv comunicarea către public a siguranței și riscului produselor alimentare și hranei pentru animale, supravegherea siguranței alimentelor și a hranei pentru animale și alte activități de monitorizare cuprinzând toate etapele de producție, prelucrare și distribuție.

De asemenea, statele membre stabilesc normele privind măsurile și penalizările aplicabile pentru încălcarea legislației alimentare și hranei pentru animale. Măsurile și penalizările prevăzute trebuie să fie eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.

II.1. Justificare

- Acest articol se încadrează în obiectivul care a fost stabilit în Cartea albă privind siguranța produselor alimentare de a defini rolurile autorităților competente din statele membre și ale tuturor categoriilor de părți interesate din cadrul lanțului alimentar și al hranei pentru animale – indicat în continuare prin termenul „lanțul alimentar” (respectiv fermieri, producători de alimente și hrană pentru animale, importatori, intermediari, distribuitori, întreprinderi publice sau private de catering...).
- Având în vedere că un operator din sectorul alimentar⁴ este cel mai în măsură să elaboreze un sistem sigur de furnizare a produselor alimentare/hranei pentru animale și să asigure că produsele alimentare/hrana pentru animale pe care le/o furnizează prezintă siguranță, acesta are **responsabilitatea legală principală** în ceea ce privește asigurarea conformității cu legislația alimentară⁵, în special siguranța produselor alimentare.

II.2. Implicații

- Articolul 17 alineatul (1) impune operatorilor din sectorul alimentar o obligație conform căreia trebuie să participe în mod activ la punerea în aplicare a cerințelor legislației alimentare prin verificarea îndeplinirii acestor cerințe. Această cerință generală este strâns legată de alte cerințe obligatorii prevăzute de legislația specifică (respectiv punerea în aplicare a HACCP în domeniul igienei alimentelor).
- Astfel, articolul 17 alineatul (1) implică o responsabilitate a operatorilor pentru activitățile sub controlul acestora în temeiul normelor clasice privind răspunderea, în conformitate cu care orice persoană ar trebui să fie răspunzătoare pentru faptele și acțiunile aflate sub controlul său. Articolul menționat consolidează această cerință în ordinea juridică comunitară aplicabilă în domeniul legislației alimentare (nu doar legislația din domeniul siguranței produselor alimentare, ci și alte acte legislative din domeniul alimentar) și, astfel, interzice statelor membre să mențină sau să adopte dispoziții juridice la nivel național care ar exonera de această obligație orice operator din sectorul alimentar.
- Deși cerința prevăzută la articolul 17 alineatul (1) se aplică direct de la 1 ianuarie 2005, răspunderea operatorilor din sectorul alimentar ar trebui să decurgă în practică din încălcarea unei cerințe specifice a legislației alimentare (și din normele privind răspunderea civilă sau penală care pot fi găsite în ordinea juridică a fiecărui stat membru). Procedurile privind răspunderea nu vor fi întemeiate pe articolul 17, ci pe un

⁴ În înțelesul prezentului document, termenul „operator din sectorul alimentar” include atât operatorii din domeniul produselor alimentare cât și pe cei din domeniul hranei pentru animale.

⁵ În înțelesul prezentului document, termenul „legislație alimentară” include atât legislația din domeniul produselor alimentare, cât și pe cea din domeniul hranei pentru animale, iar termenul „siguranța produselor alimentare” include atât siguranța produselor alimentare, cât și siguranța hranei pentru animale.

temei juridic care trebuie găsit în ordinea juridică națională și în legislația specifică încălcată.

- Articolul 17 alineatul (2) stabilește o obligație generală a autorităților competente din statele membre de a monitoriza și controla aplicarea completă și eficace a cerințelor legislației alimentare în toate etapele lanțului alimentar.

II.3. Contribuție/impact

II.3.1. Cerința generală privind conformitatea și verificarea

- De la 1 ianuarie 2005, această regulă devine o cerință generală aplicabilă în toate statele membre și în toate domeniile legislației alimentare.
- Consolidarea acestei cerințe ar trebui să elimine discrepanțele care au ca rezultat bariere în calea comerțului și denaturări ale concurenței între operatorii din sectorul alimentar.
- Aceasta ia în considerare în totalitate rolul fundamental al întreprinderilor cu profil alimentar pentru **politica „de la fermă la consumatorul final”** – cuprinzând toate segmentele lanțului alimentar, în special în ceea ce privește garantarea siguranței alimentare.

II.3.2. Alocarea răspunderii

- Articolul 17 are următoarele scopuri:
 - Definirea responsabilităților operatorilor din sectorul alimentar și diferențierea acestora de responsabilitățile statelor membre și,
 - Extinderea către toate domeniile legislației alimentare a principiului potrivit căruia responsabilitatea primară pentru asigurarea conformității cu legislația alimentară, în special siguranța produselor alimentare, aparține întreprinderilor cu profil alimentar.
- Articolul nu are efectul de a introduce un regim comunitar de reglementare a alocării răspunderii între diferitele verigi ale lanțului alimentar. Determinarea faptelor și circumstanțelor care ar putea atrage răspunderea penală și/sau civilă a unui operator este un aspect complex, care depinde în foarte mare măsură de structura diferitelor sisteme juridice naționale.
- Trebuie menționat că orice discuție cu privire la aspecte legate de responsabilitate ar trebui să ia în considerare faptul că interacțiunile între producători, fabricanți și distribuitori devin din ce în ce mai complexe. Astfel, de exemplu, în numeroase cazuri, producătorii primari au obligații contractuale față de fabricanți sau distribuitori în sensul îndeplinirii unor specificații de calitate și/sau siguranță. Distribuitorii solicită din ce în ce mai mult ca produsele să fie produse sub propria lor marcă și au un rol esențial în conceperea și proiectarea produsului.

Această situație nouă ar trebui astfel să aibă ca rezultat o mai mare responsabilitate comună în cadrul întregului lanț alimentar, mai degrabă decât responsabilități individuale dispersate. Cu toate acestea, fiecare verigă din lanțul alimentar ar trebui să ia măsurile necesare pentru a asigura conformitatea cu cerințele legislației alimentare în contextul activităților specifice pe care le desfășoară, prin aplicarea principiilor tip HACCP și a altor instrumente similare.

Atunci când se constată că un produs nu respectă cerințele legislației alimentare, răspunderea fiecărei verigi din cadrul lanțului ar trebui revizuită în funcție de îndeplinirea sau neîndeplinirea de către aceasta în mod adecvat a propriilor sale responsabilități specifice.

*

*

*

III. ARTICOLUL 18

TRASABILITATEA

Considerentul 28

Experiența a demonstrat că funcționarea pieței interne de produse alimentare și hrană pentru animale poate fi pusă în pericol în cazul în care este imposibil să se asigure trasabilitatea produselor alimentare și a hranei pentru animale. Prin urmare, este necesar să se stabilească un sistem cuprinzător de trasabilitate în afacerile cu produse alimentare și hrană pentru animale, astfel încât să se poată face retrageri orientate cu precizie și exacte sau să se ofere informații consumatorilor sau oficialilor responsabili cu controlul, evitându-se astfel perturbări majore în eventualitatea apariției unor probleme în domeniul siguranței produselor alimentare.

Considerentul 29

Este necesar să se asigure că o societate din sectorul alimentar sau cu activitate în domeniul hranei pentru animale, inclusiv un importator, poate identifica cel puțin societatea care a furnizat produsele alimentare, hrana pentru animale, animalele sau substanțele ce pot fi încorporate într-un produs alimentar sau în hrana pentru animale, pentru a se asigura că, în cadrul unei investigații, trasabilitatea acestora se poate face în orice etapă.

Articolul 3 punctul 3

„Operator în sectorul alimentar” înseamnă persoanele fizice sau juridice care răspund de îndeplinirea cerințelor legislației alimentare în cadrul întreprinderii cu profil alimentar aflată sub controlul lor.

Articolul 3 punctul 6

„Operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale” înseamnă persoanele fizice sau juridice responsabile pentru asigurarea respectării cerințelor legislației alimentare în întreprinderea ce operează în sectorul nutriției animalelor aflată sub controlul său.

Articolul 3 punctul 15

„Trasabilitate” înseamnă capacitatea de a depista și a urmări anumite produse alimentare, hrană pentru animale, un animal de la care se obțin produse alimentare sau o substanță destinată încorporării sau care este de așteptat să fie încorporată în anumite produse alimentare sau hrană pentru animale, pe parcursul tuturor etapelor de producție, prelucrare și distribuție.

Articolul 18

(1) Trasabilitatea produselor alimentare, a hranei pentru animale, a animalelor de la care se obțin produse alimentare și a oricărei alte substanțe destinată sau prevăzută a fi încorporată într-un produs alimentar sau în hrana pentru animale se stabilește pentru toate etapele producției, prelucrării și distribuției.

(2) Operatorii din sectorul alimentar și operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale trebuie să poată identifica orice persoană de la care au fost aprovizionați cu un produs alimentar, o hrană pentru animale, un animal de la care se obțin produse alimentare sau orice substanță destinată sau prevăzută să fie încorporată într-un produs alimentar sau hrană pentru animale.

În acest scop, acești operatori dispun de sisteme și proceduri care permit ca aceste informații să fie puse la dispoziția autorităților competente, la cerere.

(3) Operatorii din sectorul alimentar și operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale dispun de sisteme și proceduri pentru identificarea celorlalte societăți către care au fost furnizate produsele lor. Aceste informații sunt puse la dispoziția autorităților competente, la cerere.

(4) Produsele alimentare sau hrana pentru animale care sunt introduse pe piață sau este de așteptat să fie introduse pe piață în Comunitate sunt etichetate sau identificate în mod corespunzător pentru facilitarea trasabilității lor, prin documentație sau informații adecvate, în conformitate cu cerințele relevante ale dispozițiilor mai speciale.

(5) În conformitate cu procedura stabilită la articolul 58 alineatul (2), pot fi adoptate dispoziții pentru aplicarea cerințelor prezentului articol în sectoare specifice.

III.1. Justificare

Incidentele anterioare în legătură cu produsele alimentare au demonstrat că posibilitatea de a urmări produsele alimentare și hrana pentru animale pe parcursul întregului lanț alimentar este de maximă importanță pentru protecția sănătății publice și a intereselor consumatorilor. În special, registrele de trasabilitate contribuie la:-

- o Facilitarea retragerii și returnării produselor alimentare în mod orientat, evitând astfel perturbări necesare ale comerțului;
- o Furnizarea de informații exacte consumatorilor cu privire la produsele implicate, contribuind astfel la menținerea încrederii acestora; -
- o Facilitarea evaluării riscurilor de către autoritățile de control.

Trasabilitatea nu determină în sine siguranța produselor alimentare. Aceasta este o modalitate de a contribui la controlarea unei probleme în domeniul siguranței produselor alimentare.

Regulamentul (CE) nr. 178/2002 se concentrează în primul rând pe siguranța produselor alimentare și pe îndepărtarea de pe piață a produselor alimentare care nu prezintă siguranță. Totuși, pe lângă rolul lor în ceea ce privește siguranța produselor alimentare, cerințele privind trasabilitatea contribuie și la asigurarea următoarelor:-

- o Tranzacții corecte între operatori;
- o Fiabilitatea informațiilor furnizate consumatorilor în sensul susținerii afirmațiilor formulate de producători.

III.2. Cerințe

- Articolul 18 solicită operatorilor din sectorul alimentar:
 - Să poată să identifice de la cine și către cine a fost furnizat un produs;
 - Să dispună de sisteme și proceduri care să permită punerea acestor informații la dispoziția autorităților competente, la cerere.

Cerința se bazează pe abordarea „un pas înapoi, un pas înainte” care implică pentru operatorii din sectorul alimentar următoarele:

- Aceștia dispun de un sistem care le permite să identifice furnizorul (furnizorii) imediat (imediați) și clientul (clienții) imediat (imediați) al (ai) produselor lor.
- Se stabilește o legătură „furnizor-produs” (ce produse sunt furnizate de către care furnizor).
- Se stabilește o legătură „client-produs” (ce produse sunt furnizate căror clienți). Cu toate acestea, operatorii din sectorul alimentar nu trebuie să identifice clienții imediați atunci când aceștia sunt consumatori finali.

III.3. Impactul asupra operatorilor din sectorul alimentar

- Deși trasabilitatea nu este o noțiune nouă în cadrul lanțului alimentar, este pentru prima dată când obligația tuturor operatorilor din sectorul alimentar de a identifica furnizorii și beneficiarii direcți ai produselor/hranei pentru animale produse de aceștia este stipulată în mod explicit într-un text juridic comunitar orizontal. Astfel, articolul 18 crea o nouă obligație generală pentru operatorii din sectorul alimentar.
- Articolul 18 este formulat în termeni de obiective și rezultat intenționat al acestuia, mai degrabă decât în termeni de prescriere a modului în care acestea trebuie atinse.

Fără a aduce atingere cerințelor specifice, această abordare mai generală permite o mai mare flexibilitate a industriei în ceea ce privește punerea în aplicare a cerinței și, astfel, există o mai

mare probabilitate ca aceasta să conducă la reducerea costurilor de conformitate. Totuși, aceasta impune atât operatorilor din sectorul alimentar, cât și autorităților de control să adopte un rol activ în asigurarea eficacității punerii în aplicare.

III.3.1. Domeniul de aplicare al cerinței privind trasabilitatea

i) Produsele vizate.

- Articolul 18 menționează „*orice altă substanță destinată sau prevăzută a fi încorporată într-un produs alimentar sau în hrana pentru animale*”. Totuși, această dispoziție nu se aplică medicamentelor de uz veterinar, produselor de protecție a plantelor și îngrășămintelor. Trebuie remarcat că unele dintre aceste produse sunt reglementate în regulamente sau directive comunitare specifice, care ar putea chiar să impună cerințe mai stricte privind trasabilitatea.
- Substanțele vizate sunt cele destinate sau prevăzute a fi „*încorporate*” într-un produs alimentar sau în hrana pentru animale, în timpul fabricării, preparării sau tratării acestora. Aceasta ar include, de exemplu, toate tipurile de ingrediente din produsele alimentare și din hrana pentru animale, inclusiv cerealele atunci când sunt încorporate în hrana pentru animale sau în produsele alimentare. Cerealele sunt însă excluse atunci când sunt utilizate ca semințe pentru cultivare.
- În mod similar, ambalajele nu se încadrează în definiția „produselor alimentare” stabilită la articolul 2 al regulamentului și, prin urmare, nu intră sub incidența articolului 18. Trasabilitatea ambalajelor produselor alimentare a fost reglementată de Regulamentul (CE) nr. 1935/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind materialele și obiectele destinate să vină în contact cu produsele alimentare și de abrogare a Directivelor 80/590/CEE și 89/109/CEE.
- În plus, pachetul legislativ privind igiena produselor alimentare⁶ și Regulamentul privind igiena furajelor⁷ asigură o legătură între produsele alimentare/hrana pentru animale și medicamentele de uz veterinar și produsele de protecție a plantelor, acoperind acest vid deoarece fermierii trebuie să păstreze evidențe cu privire la aceste produse.

ii) Operatorii vizati

- Articolul 18 din regulament se aplică operatorilor din sectorul alimentar în toate etapele lanțului alimentar/al hranei pentru animale, de la producția primară (animale de la care se obțin produse alimentare, recolte), prelucrarea produselor alimentare/hranei pentru animale, până la distribuție și furnizare, inclusiv intermediari,

⁶ Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind igiena produselor alimentare; Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală și Regulamentul (CE) nr. 854/2004 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor specifice de organizare a controalelor oficiale privind produsele de origine animală destinate consumului uman.

⁷ Regulamentul (CE) nr. 1831/2003 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a cerințelor privind igiena furajelor, JO L 35, 8.2.2005, p. 1.

indiferent dacă aceștia dețin fizic produse alimentare/hrana pentru animale în cauză. Pot fi incluse și asociațiile caritabile; cu toate acestea, statele membre ar trebui să aibă în vedere gradul de organizare și continuitate a activităților acestora în scopul aplicării articolului 18

- Articolul 3 punctele 2 și 5 definesc întreprinderea cu profil alimentar/care operează în sectorul nutriției animalelor ca „orice întreprindere, indiferent dacă are sau nu drept scop obținerea de profit și indiferent dacă este publică sau privată, care desfășoară oricare dintre activitățile legate de orice etapă de producție, prelucrare și distribuție a produselor alimentare/hranei pentru animale”. Transportatorii independenți și întreprinderile de depozitare, în calitate de întreprinderi implicate în distribuția produselor alimentare/hranei pentru animale, sunt cuprinse în această definiție și trebuie să respecte articolul 18.
- Atunci când transportul/depozitarea sunt integrate într-o întreprindere cu profil alimentar/care operează în sectorul nutriției animalelor, întreprinderea în ansamblu trebuie să respecte dispozițiile articolului 18. Pentru unitatea de transport, poate fi suficientă menținerea unei evidențe a produselor furnizate clienților, în timp ce alte unități din cadrul întreprinderii ar păstra evidența produselor primite de la furnizori.
- Fabricanții de medicamente de uz veterinar și de materie primă pentru producția agricolă (precum semințe) nu fac obiectul cerințelor articolului 18.

iii) Aplicabilitatea în ceea ce privește exportatorii din țări terțe (în legătură cu articolul 11)

- Dispozițiile referitoare la trasabilitate din regulament nu se aplică în afara UE. Această cerință vizează toate etapele de producție, prelucrare și distribuție în UE, și anume de la importatorul din UE până la nivelul comerțului cu amănuntul, excluzând totuși furnizarea către consumatorul final.
- Articolul 11 nu ar trebui să fie interpretat ca extinzând cerința privind trasabilitatea la operatorii din sectorul alimentar din țări terțe. Acest articol prevede că produsele alimentare/hrana pentru animale importate/importată în Comunitate respectă cerințele relevante ale legislației alimentare a UE.
- Exportatorii din țările cu care s-au încheiat parteneriate comerciale nu pot fi obligați prin lege să îndeplinească cerința de trasabilitate impusă în cadrul UE (în afara cazului în care există acorduri bilaterale speciale pentru anumite sectoare sensibile sau atunci când există cerințe juridice comunitare specifice, de exemplu în sectorul veterinar).
- Obiectivul articolului 18 este suficient îndeplinit în cazul importurilor de produse alimentare/hrană pentru animale deoarece cerința se extinde la importatorul din UE. Importatorul din UE trebuie să poată identifica de la cine a fost exportat produsul din țara terță.
- Practica frecventă în rândul unora dintre operatorii din sectorul alimentar din UE este de a solicita partenerilor comerciali să îndeplinească cerințele privind trasabilitatea chiar depășind principiul „un pas înapoi, un pas înainte”. Totuși, trebuie reținut că aceste cerințe fac parte din dispozițiile contractuale și nu sunt impuse de regulament.

III.3.2. Punerea în aplicare a cerințelor privind trasabilitatea

i) **Identificarea furnizorilor și a clienților de către operatorii din sectorul alimentar**

Un operator din sectorul alimentar ar trebui să poată identifica orice „persoană” de la care sunt primite produse alimentare/materii prime. Această persoană poate fi o persoană fizică (de exemplu, un vânzător sau un culegător de ciuperci) sau o persoană juridică (precum o întreprindere sau o societate comercială).

Trebuie clarificat că termenul „furnizare” nu ar trebui interpretat doar ca simpla livrare a produselor alimentare/hranei pentru animale sau a animalului de la care se obțin produse alimentare. Acest termen se referă mai degrabă la transferul dreptului de proprietate asupra produselor alimentare/hranei pentru animale sau asupra animalului de care se obțin produse alimentare. Cu toate acestea, intermediarii trebuie să fie considerați ca un tip de furnizori în sensul acestui articol, chiar dacă aceștia nu dețin posesia fizică a mărfurilor. Identificarea numelui persoanei care efectuează livrarea fizică nu este obiectivul urmărit de această regulă și nu ar fi suficientă pentru garantarea trasabilității de-a lungul lanțului alimentar.

Un operator din sectorul alimentar trebuie, de asemenea, să identifice celelalte întreprinderi cu profil alimentar/din sectorul nutriției animalelor cărora le furnizează produsele (excluzând consumatorii finali). În cazul schimburilor comerciale între un comerciant cu amănuntul, precum un supermarket, și un restaurant, cerința privind trasabilitatea continuă să se aplice.

Operatorii de depozite frigorifice și transportatorii sunt întreprinderi cu profil alimentar și trebuie, de asemenea, să păstreze registre privind trasabilitatea.

ii) **Trasabilitatea internă**

- Fără a aduce atingere regulilor specifice sectorului, regulamentul nu impune în mod expres operatorilor să stabilească o legătură (așa-numita trasabilitate internă) între produsele intrate și cele ieșite. De asemenea, nu există nicio cerință de păstrare a unei evidențe în care să se identifice cum sunt divizate și combinate loturile în cadrul unei întreprinderi pentru a crea anumite produse sau loturi noi.
- Cu toate acestea, un sistem intern de trasabilitate ar contribui la retrageri mai orientate și mai exacte. Operatorii din sectorul alimentar pot economisi costuri în termeni de timp necesar pentru retrageri și prin evitarea perturbărilor necesare la scară mai largă. Aceasta, la rândul său, va contribui la menținerea încrederii consumatorilor. Sistemele de trasabilitate oferă, de asemenea, informații în cadrul întreprinderilor cu profil alimentar pentru a sprijini procesul de control și gestionare a stocurilor. Decizia de a adopta sau nu un sistem intern de trasabilitate și nivelul de detaliu ar trebui lăsate la latitudinea operatorului din sectorul alimentar, proporțional cu dimensiunea și natura întreprinderii respective.

iii) Sistemele de trasabilitate stabilite de legislația specifică

Pe lângă legislația specifică de stabilire a normelor de trasabilitate în domeniul siguranței alimentare pentru anumite sectoare/produse, cum ar fi etichetarea cărnii de vită⁸, etichetarea peștelui⁹ și OMG-urile¹⁰, există regulamente specifice de stabilire a unor standarde de comercializare și calitate pentru anumite produse. Aceste regulamente au de multe ori scopul asigurării unor condiții de concurență loială și conțin dispoziții privind identificarea produselor, transmiterea documentelor care însoțesc tranzacțiile, păstrarea registrelor etc.

Orice alt sistem de identificare a produselor care există în cadrul dispozițiilor specifice poate fi utilizat pentru a satisface cerința stabilită de articolul 18, în măsura în care permite identificarea furnizorilor și a beneficiarilor direcți ai produselor în toate etapele de producție, fabricare și distribuție.

Cu toate acestea, cerințele de trasabilitate din regulament sunt cerințe generale și, prin urmare, se aplică întotdeauna. Operatorii din sectorul alimentar ar trebui să determine dacă dispozițiile sectoriale de trasabilitate îndeplinesc deja cerințele de la articolul 18.

iv) Informații care trebuie păstrate

Articolul 18 nu specifică ce tipuri de informații ar trebui păstrate de operatorii din sectorul alimentar și de cei cu activitate în domeniul hranei pentru animale. Cu toate acestea, pentru îndeplinirea obiectivului articolului 18, ar trebui păstrate cel puțin următoarele informații.

- o Numele, adresa furnizorului și identificarea produselor furnizate;.
- o Numele, adresa clientului și identificarea produselor livrate;.
- o Data și, dacă este necesar, ora tranzacției/livrării;
- o Volumul, după caz, sau cantitatea;

Dacă se păstrează registre de trasabilitate în format tipărit, este posibil ca pe acestea să fie deja trecute data și ora livrării, precum și numele și adresa furnizorului și clientului. În caz contrar, data trebuie înregistrată în mod specific, la fel și ora dacă există mai mult de o furnizare/livrare într-o anumită zi. Deși nu este obligatoriu, ar fi, de asemenea, util să se înregistreze detalii cu privire la orice referință sau număr al lotului care ar permite identificarea produsului.

Crizele alimentare din trecut au arătat că urmărirea fluxului comercial al unui produs prin păstrarea facturilor nu este suficientă pentru urmărirea fluxului fizic al produselor, deoarece

⁸ Regulamentul (CE) nr. 1760/2000 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iulie 2000 de stabilire a unui sistem de identificare și înregistrare a bovinelor și privind etichetarea cărnii de vită și mânzat și a produselor din carne de vită și mânzat și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 820/97, JO L 204, 11.8.2000, p. 1

⁹ Regulamentul (CE) nr. 2065/2001 al Comisiei din 22 octombrie 2001 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului privind informarea consumatorilor cu privire la produsele pescărești și de acvacultură, JO L 278, 23.10.2001 p.6

¹⁰ Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic, JO L 268, 18.10.2003, p. 1; Regulamentul (CE) nr. 1830/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind trasabilitatea și etichetarea organismelor modificate genetic și trasabilitatea produselor destinate alimentației umane sau animale, produse din organisme modificate genetic, și de modificare a Directivei 2001/18/CE, JO L 268, 18.10.2003, p. 24.

produsele alimentare/hrana pentru animale ar putea fi, de exemplu, trimise spre depozitare. Prin urmare, este esențial ca sistemul de trasabilitate al fiecărui operator din sectorul alimentar/ cu activitate în domeniul hranei pentru animale să fie proiectat în așa fel încât să urmărească fluxul fizic al produselor.

v) Timpul de reacție pentru disponibilitatea datelor privind trasabilitatea

- Articolul 18 impune operatorilor din sectorul alimentar și celor cu activitate în domeniul hranei pentru animale să dispună de sisteme și proceduri pentru a asigura trasabilitatea produselor lor. Deși articolul nu oferă detalii privind aceste sisteme, utilizarea termenilor „sisteme” și „proceduri” implică un mecanism structurat care poate oferi informațiile necesare la cererea autorităților competente.
- Atunci când se elaborează un sistem de trasabilitate, nu înseamnă în mod necesar că operatorii din sectorul alimentar sau cei cu activitate în domeniul hranei pentru animale trebuie să dispună de un sistem specific. Importantă este necesitatea de a furniza informații, nu formatul în care acestea sunt păstrate. Registrele de trasabilitate ar trebui să fie suficient organizate astfel încât să permită disponibilitatea „la cerere” fără nicio întârziere nejustificată a cerințelor impuse de articolul 19.
- Un sistem de trasabilitate este bun atunci când furnizează informații exacte cu rapiditate; aceasta ar contribui la satisfacerea obiectivului urmărit, astfel cum se descrie în considerentul 28 al regulamentului. O întârziere în prezentarea acestor informații relevante ar submina o reacție promptă în caz de criză.

vi) Timpul de păstrare a registrelor

Articolul 18 nu specifică o perioadă minimă de timp pentru păstrarea registrelor și, prin urmare, este la latitudinea întreprinderilor să decidă, ținând seama de faptul că imposibilitatea de a prezenta registre adecvate ar constitui un delict. În sens larg, se consideră că documentele comerciale sunt de obicei înregistrate pe o perioadă de 5 ani în vederea controalelor fiscale. Se sugerează că această perioadă de 5 ani, atunci când se aplică de la data fabricării sau livrării pentru registrele de trasabilitate¹¹, ar putea îndeplini obiectivul articolului 18.

Totuși, această regulă comună ar trebui să fie adaptată în anumite cazuri:

- Pentru produsele foarte perisabile, care au un termen de valabilitate mai mic de 3 luni sau care nu au un termen de valabilitate specificat¹², destinate direct consumatorului final, registrele ar putea fi păstrate pe o perioadă de șase luni de la data fabricării sau livrării.

- Pentru alte produse care au un termen de valabilitate, registrele ar putea fi păstrate pe perioada de valabilitate plus 6 luni;

- Pentru produsele¹³ fără un termen de valabilitate specificat, s-ar putea aplica regula generală de 5 ani).

¹¹ În special pentru registrele care fac parte din prima categorie de informații prevăzută la punctul II. 3. 4.

¹² Produse precum fructe, legume și produse care nu sunt preambalate.

¹³ Produse precum vinul.

În fine, trebuie să se aibă în vedere faptul că, pe lângă dispozițiile de trasabilitate de la articolul 18 din regulament, numeroase întreprinderi cu profil alimentar fac obiectul unor cerințe mai specifice în ceea ce privește păstrare a registrelor (tip de informații care trebuie păstrate și perioada). Autoritățile competente ar trebui să se asigure că aceste reguli sunt respectate.

*

*

*

IV. ARTICOLUL 19

RETRAGEREA, RETURNAREA ȘI NOTIFICAREA DE CĂTRE OPERATORII DIN SECTORUL ALIMENTAR

Articolul 19

(1) În cazul în care un operator din sectorul alimentar consideră sau are motive să creadă că un produs alimentar pe care l-a importat, produs, prelucrat, fabricat sau distribuit nu satisface cerințele privind siguranța produselor alimentare, el inițiază de îndată procedurile pentru retragerea produsului alimentară respectiv de pe piață în cazul în care produsul alimentară a ieșit de sub controlul imediat al respectivului operator inițial și informează despre aceasta autoritățile competente. În cazul în care produsul ar putea să fi ajuns la consumator, operatorul informează, în mod eficient și precis, consumatorii în legătură cu motivul retragerii acestuia și, dacă este necesar, retrage de la consumatori produsele care le-au fost deja furnizate, atunci când alte măsuri nu sunt suficiente pentru realizarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății.

(2) Un operator din sectorul alimentară responsabil pentru activități de vânzare cu amănuntul și distribuție care nu afectează ambalarea, etichetarea, siguranța sau integritatea produselor alimentare inițiază, în limitele activităților sale, proceduri de retragere de pe piață a produselor care nu satisfac cerințele de siguranță a produselor alimentare și participă la procesul de siguranță a produselor alimentare transmițând mai departe informațiile necesare pentru trasabilitatea unui produs alimentară, cooperând la acțiunile întreprinse de producători, prelucrători, fabricanți și/sau autoritățile competente.

(3) Un operator din sectorul alimentară informează de îndată autoritățile competente dacă el consideră sau are motive să creadă că un produs alimentară care este introdus pe piață poate fi dăunător pentru sănătatea umană. Operatorii economici informează autoritățile competente în legătură cu acțiunile întreprinse pentru prevenirea riscurilor asupra consumatorului final și nu împiedică sau descurajează orice persoană să coopereze, în conformitate cu legislația internă și practica legală, cu autoritățile competente, în cazurile în care aceasta ar putea preveni, reduce sau elimina un risc rezultat dintr-un produs alimentară.

(4) Operatorii din sectorul alimentară cooperează cu autoritățile competente la acțiunile întreprinse pentru evitarea sau reducerea riscurilor prezentate de un produs alimentară pe care ei îl furnizează sau l-au furnizat.

IV.1. Justificare

- Articolul 19 are ca obiectiv atenuarea problemelor care apar atunci când produsele alimentare care nu îndeplinesc cerințele de siguranță a produselor alimentare ies de sub controlul întreprinderii cu profil alimentară și prevenirea, reducerea sau eliminarea

riscurilor atunci când o întreprindere a introdus pe piață produse alimentare care ar putea fi dăunătoare sănătății.

- Obligația de a retrage, de a solicita returnarea sau de a notifica produsele alimentare care nu prezintă siguranță în temeiul articolului 19 apare atunci când produsele alimentare nu prezintă sau ar putea să nu prezinte siguranță în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002.
- Operatorii din sectorul alimentar trebuie să aplice criteriile de la articolul 14 pentru a determina dacă un produs alimentar nu prezintă siguranță și ar trebui să se ia măsuri în conformitate cu articolul 19.
- Notificarea autorităților competente de către operatorii din sectorul alimentar permite acestor autorități monitorizarea luării de către operatori a măsurilor adecvate pentru abordarea riscurilor cauzate de un produs alimentar introdus pe piață și dispunerea sau luarea măsurilor suplimentare, dacă este necesar, pentru evitarea riscurilor.

IV.2. Implicații

- Articolul 19 impune obligații specifice de la 1 ianuarie 2005 pentru operatorii din sectorul alimentar de a retrage de pe piață produsele alimentare care nu îndeplinesc cerințele de siguranță a produselor alimentare și de a notifica acest aspect autorităților competente. Atunci când este posibil ca un produs să fi ajuns la consumator, operatorul informează consumatorul și, dacă este necesar, solicită returnarea de către consumator a produselor care deja i-au fost furnizate.
- Articolul 19 prevede cooperarea necesară între operatorii din diverse segmente ale lanțului de distribuție a produselor alimentare, astfel încât să se asigure retragerea de pe piață a produselor alimentare care nu prezintă siguranță.
- Articolul 19 impune, de asemenea, o obligație suplimentară pentru operatorii din sectorul alimentar de a informa autoritățile competente în cazul în care consideră sau au motive să considere că un produs pe care l-au introdus pe piață ar putea fi dăunător sănătății.
- Acest articol prevede o obligație generală a operatorilor din sectorul alimentar de a coopera cu autoritățile competente în ceea ce privește măsurile luate pentru evitarea sau reducerea riscurilor prezentate de un produs alimentar pe care îl furnizează sau l-au furnizat.

IV.3. Contribuție/impact

IV.3.1. Articolul 19 alineatul (1)

i) Obligația de retragere

Articolul 19 alineatul (1) impune operatorilor din sectorul alimentar obligația specifică de a retrage de pe piață un produs alimentar care a ieșit de sub controlul imediat al acestora și care nu îndeplinește cerințele de siguranță a produselor alimentare și de a informa autoritățile competente cu privire la aceasta.

Retragerea nu este definită în Regulamentul nr. 178/2002, însă este înțeleasă la nivel general ca procesul prin care un produs este îndepărtat din lanțul de aprovizionare, cu excepția unui produs care este în posesia consumatorilor. Definiția din Directiva 2001/95/CE privind siguranța generală a produselor este utilă, deoarece indică faptul că retragerea are ca scop prevenirea distribuției, expunerii și oferirii unui produs.

Trebuie subliniat că în temeiul articolului 19:

- Retragerea de pe piață poate avea loc în orice etapă de-a lungul lanțului alimentar și nu doar la momentul livrării către consumatorul final;

- Obligația de a notifica o retragere autorităților competente este o consecință a obligației de retragere;

- Obligația de retragere de pe piață se aplică atunci când sunt îndeplinite următoarele două criterii cumulative:

- **i. produsul alimentar în cauză este considerat de către operator a nu prezenta siguranță deoarece nu respectă cerințele privind siguranța produselor alimentare**

Articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 specifică cerințele privind siguranța produselor alimentare care trebuie utilizate atunci când se decide dacă un produs nu prezintă siguranță.

- **ii. Un produs alimentar¹⁴ este pe piață și a ieșit de sub controlul imediat al întreprinderii cu profil alimentar inițiale.**

Astfel, articolul 19 alineatul (1) nu se aplică atunci când un operator din sectorul alimentar a introdus produsele alimentare pe piață (și, astfel, este considerat ca fiind întreprinderea cu profil alimentar inițială), însă păstrează încă controlul imediat asupra acestora.

Se consideră că un produs alimentar a ieșit de sub controlul imediat al unui operator din sectorul alimentar atunci când acesta a fost vândut sau furnizat cu titlu gratuit sau transferat în alt mod astfel încât operatorul inițial nu mai are drepturi legale asupra produsului alimentar, de exemplu atunci când trimite produsul către un comerciant cu ridicata sau produsul se află la alți operatori ulteriori din cadrul lanțului de distribuție.

ii) Notificarea autorităților competente cu privire la retragere

¹⁴ Astfel cum este definit la articolul 2 din Regulamentul nr. 178/2002

Atunci când un operator din sectorul alimentar retrage un produs alimentar în conformitate cu articolul 19 alineatul (1), acesta notifică retragerea la autoritatea competentă, care are responsabilitatea aplicării legii în cazul unității operatorului în cauză, precum și autorității naționale.

Autoritatea națională este cea care emite notificarea RASFF, astfel cum se menționează la punctul IV.3.5, dacă este necesar.

Dacă produsul este îndepărtat înainte de a fi introdus pe piață sau dacă acesta este sub controlul imediat al unui anumit operator din sectorul alimentar, nu există nicio obligație de notificare în temeiul articolului 19 alineatul (1).

iii) Metode de notificare a autorităților competente

Decizia cu privire la metodele de notificare adecvate este la latitudinea autorităților competente din fiecare stat membru.

iv) Returnarea și informarea consumatorilor

Atunci când este necesară retragerea, iar produsul este posibil să fi ajuns la consumator, articolul 19 alineatul (1) impune ca operatorii din sectorul alimentar:

- să informeze consumatorul în mod precis și eficient cu privire la motivul retragerii

și,

- dacă este necesar, să dispună returnarea de la consumatori a produselor deja furnizate acestora, adică să ia orice măsuri care au ca scop returnarea unui produs care nu prezintă siguranță care a fost deja furnizat sau pus la dispoziția consumatorilor de către un operator din sectorul alimentar. O returnare va însemna solicitarea adresată consumatorilor de a înapoia produsul la locul de cumpărare sau de a-l distruge. Returnarea este necesară atunci când alte măsuri nu sunt suficiente pentru a obține un nivel ridicat de protecție a sănătății.

v) Responsabilitatea pentru aplicarea articolului 19 alineatul (1)

Toți operatorii din sectorul alimentar care au importat, produs, prelucrat, fabricat sau distribuit un produs alimentar intră sub incidența dispozițiilor articolului 19 alineatul (1) (retragerea și/sau returnarea și notificarea). Printre acești operatori se pot număra comercianții cu amănuntul atunci când aceștia au trimis produsul unui alt comerciant cu amănuntul sau au obligații privind returnarea deoarece au vândut sau furnizat produsul către consumatori.

Cooperarea între fiecare nivel din cadrul lanțului alimentar va fi necesară pentru atingerea obiectivelor articolului 19 alineatul (1) – a se consulta obligațiile de la articolul 19 alineatul (2).

IV.3.2. Articolul 19 alineatul (2)

Articolul 19 alineatul (2) introduce o cerință pentru operatorii din sectorul alimentar responsabili pentru comerțul cu amănuntul¹⁵ sau cu activitățile de distribuție, care nu afectează ambalarea, etichetarea, siguranța sau integritatea produselor alimentare (respectiv comercianți cu amănuntul și distribuitori de produse alimentare aparținând unei mărci). Scopul acestei dispoziții este să asigure că acești operatori din sectorul alimentar își îndeplinesc la rândul lor rolul care le revine în retragerea produselor alimentare care nu sunt conforme cu cerințele privind siguranța produselor alimentare și în transmiterea informațiilor relevante. De exemplu, atunci când un producător retrage/solicită returnarea unui produs alimentar pentru care este responsabil, distribuitorul și/sau comerciantul cu amănuntul trebuie să participe, după caz. De asemenea, articolul menționat îi obligă pe aceștia să informeze fabricantul dacă există o problemă de siguranță, astfel încât fabricantul să poată coordona retragerea.

IV.3.3. Articolul 19 alineatul (3)

Articolul 19 alineatul (3) introduce o cerință specială, mai strictă cu privire la operatorii din sectorul alimentar, atunci când aceștia consideră sau au motive să considere că un produs alimentar pe care „l-au introdus pe piață” ar putea fi „dăunător sănătății”. În acest caz, aceștia trebuie să informeze imediat autoritățile competente și să prezinte detalii cu privire la măsurile luate pentru prevenirea riscurilor.

Articolul 19 alineatul (3) nu impune în mod sistematic o retragere, ci prevede informarea imediată a autorităților competente cu privire la un potențial risc și la măsurile luate pentru prevenirea acestuia.

Următoarele condiții trebuie să fie îndeplinite pentru a se aplica articolul 19 alineatul (3):

- Produsele alimentare în cauză sunt introduse pe piață¹⁶. „Introducerea pe piață” include, de asemenea, produsele alimentare care au fost deja produse de operatorii din sectorul alimentar sau au fost importate și sunt deținute în vederea vânzării sau furnizării cu titlu gratuit. Nu sunt incluse produsele alimentare care sunt încă în proces de prelucrare sau materiile prime provenite de la furnizori.

și

- Produsele în cauză ar putea fi dăunătoare sănătății.

Obiectivul acestui articol este să asigure că autoritățile competente sunt informate în cazul unui potențial risc pentru sănătate pentru un produs care este introdus pe piață, chiar dacă produsul se află sub controlul imediat al operatorului.

Articolul 19 alineatul (3) poate fi aplicat în diferite tipuri de cazuri, precum:

- operatorul cunoaște cu exactitate faptul că produsul alimentar este dăunător sănătății, iar acesta se află încă în posesia sa.

¹⁵ Comerțul cu amănuntul este definit la articolul 3 punctul 7

¹⁶ „Introducerea pe piață” este definită la articolul 3 punctul 8 ca „deținerea produselor alimentare sau a hranei pentru animale în scopul vânzării, inclusiv oferirea pentru vânzare sau orice altă formă de transfer, indiferent dacă este gratuită sau nu, și însăși vânzarea, distribuția și alte forme de transfer”.

- Există noi informații aflate în posesia operatorului care conduc la concluzia că produsul alimentar poate fi considerat dăunător pentru sănătate, însă aceste informații sunt diferite de alte informații. De exemplu, atunci când un operator retrage la nivel intern un produs care nu prezintă siguranță și informează cu privire la aceasta furnizorul acestui produs, furnizorul ar putea considera că informațiile transmise contrazic alte informații pe care acesta le deține.

- Informații potrivit cărora există probabilitatea ca produsul să fie dăunător sănătății, însă aceste informații nu sunt încă integral confirmate, aceasta ar putea rezulta din reclamațiile consumatorilor sau din cauza introducerii pe piață a unor loturi atunci când eșantionarea s-a dovedit satisfăcătoare, în timp ce în cazul altor loturi nu s-a întâmplat la fel.

- Informații privind un risc emergent.

Scopul acestei dispoziții este acela de a permite autorităților competente nu doar să fie la curent cu produsele alimentare care în mod cert nu prezintă siguranță, ci și să primească avertismente timpurii sau să identifice potențialele riscuri (posibil emergente) pentru a asigura cele mai eficiente și proporționale modalități de gestionare a acestora.

În anumite cazuri, de exemplu atunci când informații suplimentare sau în mai mare măsură validate confirmă că produsul este dăunător sănătății și că produsul a ieșit de sub controlul imediat al operatorului din sectorul alimentar inițial, se aplică și obligațiile de retragere și returnare stabilite la articolul 19 alineatul (1).

Operatorul responsabil pentru furnizarea informațiilor către autoritatea competentă este operatorul care a introdus produsul alimentar pe piață.

A doua parte a articolului 19 alineatul (3) are ca scop împiedicarea operatorilor din sectorul alimentar să își descurajeze angajații sau alte persoane să coopereze cu autoritățile competente atunci când aceasta ar putea preveni, reduce sau elimina un risc generat de produsele alimentare.

IV.3.4. Articolul 19 alineatul (4)

Acest alineat impune ca operatorii din sectorul alimentar să coopereze cu autoritățile competente la acțiunile întreprinse pentru evitarea sau reducerea riscurilor prezentate de un produs alimentar pe care îl furnizează sau l-au furnizat.

De exemplu, operatorii din sectorul alimentar ar trebui să contacteze autoritățile competente atunci când au nevoie de sprijin în stabilirea modului în care să își îndeplinească obligațiile.

În conformitate cu obiectivele generale de prevenire prevăzute la articolul 19 alineatul (3), operatorii, în special micii operatori, ar trebui să fie încurajați să contacteze autoritățile competente în cazul unor incertitudini cu privire la riscurile în cauză.

Autoritățile competente ar trebui să ofere asistență atunci când operatorii le contactează în cadrul articolului 19.

IV.3.5. Notificarea în cadrul Sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje (RASFF)

Trebuie operată o distincție clară între RASFF și obligația de notificare prevăzută la articolele 19 și 20. RASFF implică doar autoritățile publice competente (Comisia, statele membre și EFSA). Operatorii din sectorul alimentar au obligația, în anumite circumstanțe [a se vedea secțiunea IV.3.1. punctul ii) privind notificarea], să notifice doar autoritățile competente (la nivelul corespunzător în funcție de normele statelor membre), nu și RASFF.

*

*

*

V. ARTICOLUL 20

RETRAGEREA, RETURNAREA ȘI NOTIFICAREA

DE CĂTRE OPERATORII CU ACTIVITATE ÎN DOMENIUL HRANEI PENTRU ANIMALE

Articolul 20

(1) În cazul în care un operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale consideră sau are motive să creadă că o anumită hrană pentru animale pe care a importat-o, produs-o, prelucrat-o, fabricat-o sau distribuit-o nu satisface cerințele de siguranță privind hrana pentru animale, el inițiază de îndată procedurile pentru retragerea hranei pentru animale respective de pe piață și informează despre aceasta autoritățile competente. În aceste împrejurări sau, în cazul articolului 15 alineatul (3), în cazul în care șarja, lotul sau transportul respectiv nu îndeplinesc cerințele privind siguranța hranei pentru animale, hrana pentru animale respectivă este distrusă, în afara cazurilor în care autoritatea competentă este altfel satisfăcută. Operatorul informează, în mod eficient și precis, utilizatorii hranei pentru animale în legătură cu motivul retragerii acesteia și, dacă este necesar, retrage de la ei produsele care le-au fost deja furnizate, atunci când alte măsuri nu sunt suficiente pentru realizarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății.

(2) Un operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale responsabil de activități de vânzare cu amănuntul și distribuție care nu afectează ambalarea, etichetarea, siguranța sau integritatea hranei pentru animale inițiază, în limitele activităților sale, proceduri de retragere de pe piață a produselor care nu satisfac cerințele de siguranță a hranei pentru animale și participă la procesul de siguranță a produselor alimentare transmițând mai departe informațiile necesare pentru trasabilitatea hranei pentru animale, cooperând la acțiunile întreprinse de producători, prelucrători, fabricanți și/sau autoritățile competente.

(3) Un operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale notifică de îndată autoritățile competente în cazul în care consideră sau are motive să creadă că o anumită hrană pentru animale introdusă pe piață ar putea să fie neconformă cu cerințele privind siguranța hranei pentru animale. El informează autoritățile competente în legătură cu acțiunile întreprinse pentru prevenirea riscurilor rezultate din utilizarea hranei pentru animale și nu împiedică sau descurajează orice persoană să coopereze, în conformitate cu legislația internă și practica legală, cu autoritățile competente, în cazurile în care aceasta ar putea preveni, reduce sau elimina un risc rezultat dintr-o hrană pentru animale.

(4) Operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale colaborează cu autoritățile competente la acțiunile întreprinse pentru evitarea sau reducerea riscurilor prezentate de o hrană pentru animale pe care ei o furnizează ori au furnizat-o.

V.1. Justificare

- Obiectivele acestui articol sunt aceleași ca cele ale articolului 19, aplicate hranei pentru animale *mutatis mutandis*.
- Cu toate acestea, unele dintre formulările utilizate în articolul 20 alineatul (1) sunt specifice sectorului hranei pentru animale și trebuie să fie explicate.
- În contextul hranei pentru animale, este important să se ia în considerare faptul că unele tipuri de hrană pentru animale în unele dintre stările brute ale acestora anterior procesării nu sunt corespunzătoare consumului de către animale.

V.2. Implicații

- În cea mai mare parte similare celor ale articolului 19, cu excepția faptului că articolul 20 alineatul (1) prevede în special distrugerea hranei pentru animale sau a loturilor de hrană pentru animale considerate drept neconforme cu cerințele privind siguranța hranei pentru animale, în afara cazului în care autoritatea competentă este altfel satisfăcută.
- În contextul hranei pentru animale, informațiile privind retragerea vor viza utilizatorii hranei pentru animale (fermierii) și nu consumatorii.

V.3. Contribuție/impact

V.3.1. Articolul 20 alineatul (1)

i) Retragerea și notificarea autorităților competente

Prima teză a articolului 20 alineatul (1) *„În cazul în care un operator cu activitate în domeniul hranei pentru animale consideră sau are motive să creadă că o anumită hrană pentru animale pe care a importat-o, produs-o, prelucrat-o, fabricat-o sau distribuit-o nu satisface cerințele de siguranță privind hrana pentru animale, el inițiază de îndată procedurile pentru retragerea hranei pentru animale respective de pe piață și informează despre aceasta autoritățile competente”* conține o formulare similară celei utilizate în articolul 19 alineatul (1).

Prin urmare, aceeași abordare ca cea explicată la articolul 19 alineatul (1) poate fi respectată, cu următoarele diferențe:

- Primul criteriu cumulativ care trebuie îndeplinit pentru aplicarea articolului 19 alineatul (1) este formulat ușor diferit în articolul 20 alineatul (1). Retragerea hranei pentru animale este o retragere de pe piață, ceea ce înseamnă că produsul este pe piață. Cu toate acestea, condiția ulterioară „care a ieșit de sub controlul imediat” nu este inclusă în articolul 20 alineatul (1). Aceasta va însemna că operatorii cu activitate în domeniul hranei pentru animale vor fi nevoiți să retragă și să notifice hrana pentru animale care nu prezintă condiții de siguranță care este introdusă pe piață, dar care ar putea încă să se afle sub controlul lor imediat. În practică, această prevedere va viza deținerea de hrană pentru animale în scopul vânzării (de exemplu, definiția „introducerii pe piață” de la articolul 3 punctul 8). Deținerea în scopul vânzării are loc odată ce s-au aplicat toate procesele interne care fac ca un produs fie pregătit pentru vânzare. Prin urmare, acțiunile, inclusiv îndepărtarea produsului din cadrul lanțului alimentar, efectuate înainte ca produsul să fie

pregătit pentru vânzare nu se consideră a fi retrageri în înțelesul articolului 19 alineatul (1) și nu trebuie să fie notificate.

- Cel de-al doilea criteriu cumulativ „hrana pentru animale este considerată de către operator a nu îndeplini cerințele privind siguranța hranei pentru animale” este similar celui utilizat în articolul 19 alineatul (1). Prin urmare, cerințele privind siguranța hranei pentru animale menționate la articolul 15 trebuie să fie luate în considerare. În special, articolul 15 alineatul (2) specifică faptul că utilizarea preconizată a hranei pentru animale trebuie să fie luată în considerare pentru ca aceasta să fie considerată a nu prezenta siguranță. De exemplu, se remarcă faptul că pentru anumiți contaminanți, ar putea fi permisă, în anumite circumstanțe stabilite de legislația relevantă specifică, o prelucrare care să aibă ca rezultat îndepărtarea contaminantului.
- În plus, deoarece articolul 15 prevede că hrana pentru animale este considerată a nu prezenta siguranță pentru utilizarea preconizată a acesteia dacă se consideră că aceasta a) are un efect negativ asupra sănătății umane sau a sănătății animalelor, b) face ca produsele obținute de la animale pentru producția de alimente să devină un factor de risc pentru consumul uman, cerințele articolului 14 în legătură cu determinarea unui produs alimentar care nu prezintă siguranță trebuie să fie luat în considerare pentru punerea în aplicare a articolului 15.

ii) Distrugerea

Cea de-a doua teză a articolului 20 alineatul (1) este specifică sectorului hranei pentru animale. Aceasta prevede că pe lângă retragere și informarea autorităților competente, hrana pentru animale care nu este considerată a îndeplini cerințele privind siguranța hranei pentru animale și orice șarjă, lot sau transport asociat care nu este considerat a satisface cerințele privind siguranța hranei pentru animale astfel cum se prevede la articolul 15 alineatul (3) se distruge, în afara cazului în care autoritatea competentă este altfel satisfăcută. Acest caz apare, de exemplu, atunci când ar putea fi utilizată o altă măsură specificată de legislația relevantă.

Distrugerea este, prin urmare, regula, în afara cazului în care autoritatea competentă este altfel satisfăcută. În plus, în conformitate cu articolul 15 alineatul (3), se pornește de la premisa că orice șarjă, lot sau transport asociat nu prezintă condiții de siguranță și este distrus, în afara cazului în care în urma unei evaluări detaliate nu există nicio dovadă că acesta nu respectă cerința privind siguranța hranei pentru animale.

Prin urmare, atunci când este informată autoritatea competentă cu privire la retragerea hranei pentru animale care nu prezintă siguranță (și a oricărei șarje, lot sau transport asociat), operatorul din sectorul hranei pentru animale specifică dacă este planificată distrugerea sau propune măsuri alternative care să asigure că niciun fel de hrană pentru animale care nu prezintă condiții de siguranță nu este introdusă pe piață sau utilizată pentru hrănirea animalelor de la care se obțin produse alimentare. Pentru ca operatorul să aplice măsurile alternative propuse, este necesar acordul autorității competente cu privire aceste măsuri, în condițiile stabilite în legislația specifică.

iii) Informarea utilizatorilor și returnarea

Observațiile formulate în temeiul articolului 19 alineatul (1) în legătură cu informarea și returnările sunt aplicabile *mutadis mutandis*. Cu toate acestea, deoarece această dispoziție se

aplică în contextul hranei pentru animale, informarea cu privire la retragere va viza de obicei utilizatorii hranei pentru animale, de obicei fermieri, și nu consumatorii.

V.3.2. Articolul 20 alineatele (2), (3) și (4)

Observațiile formulate pentru aplicarea alineatelor (2), (3) și (4) ale articolului 19 sunt valabile *mutadis mutandis* pentru aplicarea alineatelor (2), (3) și (4) ale articolului 20.

*

*

*

VI. ARTICOLUL 11

IMPORTUL DE PRODUSE ALIMENTARE ȘI HRANĂ PENTRU ANIMALE

Articolul 11

Produsele alimentare și hrana pentru animale importate în Comunitate

Produsele alimentare și hrana pentru animale importate în Comunitate în vederea introducerii pe piață în Comunitate trebuie să satisfacă cerințele relevante ale legislației alimentare sau condițiile recunoscute de Comunitate ca fiind cel puțin echivalente cu acestea sau, în cazurile în care există un acord specific între Comunitate și țara exportatoare, cerințele conținute în respectivul document.

Dispozițiile referitoare la trasabilitate din legislația alimentară generală nu au un efect extrateritorial în afara UE. Această cerință vizează toate etapele de producție, prelucrare și distribuție în UE, respectiv de la importator până la nivelul comerțului cu amănuntul.

Articolul 11 nu ar trebui să fie interpretat ca extinzând cerința de trasabilitate la operatorii din sectorul alimentar/cu activitate în domeniul hranei pentru animale din țări terțe. Acesta impune ca produsele alimentare/hrana pentru animale importate în Comunitate să respecte cerințele relevante ale legislației UE în domeniul produselor alimentare/hranei pentru animale.

Exportatorii din țările cu care s-au încheiat parteneriate comerciale nu au obligația juridică de a îndeplini cerința de trasabilitate impusă operatorilor din UE de articolul 18 din Regulamentul nr. 178/2002. Cu toate acestea, ar putea exista circumstanțe în care să existe cerințe legale bilaterale speciale pentru anumite sectoare sau în care să existe cerințe legale comunitare specifice, de exemplu în sectorul veterinar, în care normele de certificare impun prezentarea de informații privind originea mărfurilor. Aceste cerințe nu sunt afectate de dispozițiile referitoare la trasabilitate ale legislației alimentare generale.

Obiectivul articolului 18 este îndeplinit în mod suficient deoarece cerința este extinsă la importator. Atunci când importatorul din UE poate să identifice de la cine a fost exportat produsul din țara terță, cerința articolului 18 și obiectivul acesteia sunt considerate satisfăcute.

Practica frecventă¹⁷ în rândul unora dintre operatorii din sectorul alimentar din UE este să se solicite partenerilor comerciali să îndeplinească cerințele de trasabilitate, chiar depășindu-se principiul „un pas înapoi-un pas înainte”. Cu toate acestea, trebuie remarcat că aceste cerințe fac parte din dispozițiile contractuale ale întreprinderilor cu profil alimentar și nu din cerințele stabilite de regulament.

*

¹⁷ a se vedea explicațiile din capitolul II. punctul 3. 1. iii).

VII. ARTICOLUL 12

EXPORTUL DE PRODUSE ALIMENTARE ȘI HRANĂ PENTRU ANIMALE

Articolul 12

(1) Produsele alimentare sau hrana pentru animale exportate sau reexportate din Comunitate în vederea introducerii pe piața unei țări trebuie să satisfacă cerințele relevante ale legislației alimentare, în afara cazurilor în care autoritățile din țara importatoare cer altfel sau în conformitate cu legile, reglementările, standardele, codurile de practică și alte proceduri juridice și administrative în vigoare în țara importatoare.

În alte împrejurări, cu excepția cazurilor în care produsele alimentare sunt dăunătoare sănătății sau hrana pentru animale nu prezintă siguranță, produsele alimentare și hrana pentru animale pot fi exportate sau reexportate numai în cazul în care autoritățile competente din țara de destinație și-au exprimat, în mod expres, acordul, după ce au primit informații complete în legătură cu motivele pentru care și împrejurările în care produsele alimentare respective sau hrana pentru animale nu au putut fi introduse pe piață în Comunitate.

(2) În cazurile în care se aplică dispozițiile unui acord bilateral încheiat între Comunitate sau unul dintre statele sale membre și o terță țară, produsele alimentare și hrana pentru animale exportate din Comunitate sau din statul membru respectiv către țara terță trebuie să îndeplinească dispozițiile menționate.

VII.1. Justificare și obiectiv

Este necesar să se asigure că produsele alimentare și hrana pentru animale care sunt exportate sau reexportate din Comunitate respectă legislația comunitară sau cerințele stabilite de țara importatoare. În cazul din urmă, obiectivul este luarea în considerare a nivelului de protecție stabilit de țările importatoare.

În toate celelalte circumstanțe, produsele alimentare și hrana pentru animale pot fi exportate sau reexportate doar dacă țara importatoare se declară în mod expres de acord. *Justificarea* acestei dispoziții este prevenirea „exportării” crizelor. Atunci când apare un risc nou, este posibil ca nu toate țările să dispună de cerințe relevante în materie de siguranță pentru prevenirea acestuia. Astfel, (re)exportul de produse alimentare și hrană pentru animale trebuie să facă obiectul acordului expres al autorităților competente ale țării de destinație și să se efectueze doar după ce aceste autorități au fost informate integral cu privire la motivele pentru care produsele alimentare și hrana pentru animale în cauză nu au putut fi introduse pe piața comunitară. Cu toate acestea, chiar dacă există un acord expres al țării importatoare,

produsele alimentare care sunt considerate dăunătoare sănătății sau hrana pentru animale care se consideră a nu prezenta condiții de siguranță nu pot, în niciun caz să fie exportate sau reexportate¹⁸.

VII.2. Domeniul de aplicare al articolului 12

Domeniul de aplicare al articolului 12 este limitat la produse alimentare/hrană pentru animale care sunt produse în UE (exportate) sau produse alimentare/hrană pentru animale care au fost introduse pe piața UE după import (reexport), inclusiv produse alimentare/hrană pentru animale cărora li s-a permis intrarea în Comunitate în așteptarea rezultatelor analizelor efectuate pe eșantioane la frontieră. Totuși, acest articol nu se aplică hranei pentru animale și produselor alimentare respinse la frontiera externă a UE.

VII.3. Articolul 12 alineatul (1)

Articolul 12 alineatul (1) primul paragraf prevede o regulă generală conform căreia produsele alimentare și/sau hrana pentru animale exportate sau reexportate din Comunitate pentru a fi introduse pe piață într-o țară terță (adică o țară care nu face parte din UE) respectă fie legislația comunitară, fie legislația din țara terță respectivă. Al doilea caz la care se face referire este cel mai frecvent: țările terțe și-au stabilit propriul nivel de protecție pentru un anumit produs alimentar sau pentru o anumită hrană pentru animale, iar operatorii-exportatori trebuie să respecte în acest caz cerințele stabilite de țările importatoare.

În cazul în care nu au fost stabilite cerințe de către autoritățile țărilor importatoare (acte legislative sau proceduri administrative), produsele alimentare și hrana pentru animale destinate exportului sau reexportului trebuie să respecte cerințele relevante ale legislației alimentare comunitare.

Articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf se referă la cazurile care nu sunt reglementate de primul paragraf. În aceste circumstanțe, produsele alimentare pot fi exportate sau reexportate doar dacă autoritățile competente din țara de destinație și-au exprimat acordul în mod expres, preferabil în scris și doar după ce au fost pe deplin informate cu privire la motivele pentru care produsele alimentare sau hrana pentru animale nu pot fi introduse sau menținute pe piață în UE.

Totuși, această procedură nu se aplică în cazul în care autoritatea competentă a statului membru UE exportator consideră că produsele alimentare sunt dăunătoare sănătății sau că hrana pentru animale nu prezintă condiții de siguranță. În astfel de cazuri, produsele alimentare sau hrana pentru animale în cauză nu pot fi exportate sau reexportate și trebuie să fie eliminate în condiții de siguranță.

În ceea ce privește produsele alimentare și hrana pentru animale respinse la frontiera externă a UE și care pot fi reexpediate, se aplică normele de la articolul 21 din Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind controalele oficiale efectuate

¹⁸ A se vedea considerentul 24.

pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate animală și de bunăstare a animalelor¹⁹.

VII.4. Articolul 12 alineatul (2)

Articolul 12 alineatul (2) face referire la situația în care un stat membru sau Comunitatea au încheiat un acord bilateral cu o țară terță. În acest caz, normele care trebuie să fie respectate sunt cele stabilite în acordul respectiv.

*

*

*

¹⁹ JO L 191, 28.5.2004, p. 1.